

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 21. avgust 2017. godine
Br. ref.:RK 1118/17

РЕШЕЊЕ О НЕПРИХВАТЛJIVОСТИ

у

слučaju br. KI36/17

Podnositelj

Bashkim Berisha

**Ocena ustavnosti presude Rev. br. 358/2016 Vrhovnog suda
od 16. januara 2017. godine**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Arta Rama-Hajrizi, predsednica
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Bekim Sejdiu, sudija
Selvete Gérxhaliu-Krasniqi, sudija
Gresa Caka-Nimani, sudija

Podnositelj zahteva

1. Zahtev je podneo Bashkim Berisha iz sela Prugovac, Opština Priština (u daljem tekstu: podnositelj), koga zastupa advokat Fatlum Podvorica.

Osporena odluka

2. Podnositac osporava presudu [Rev. br. 358/2016] Vrhovnog suda od 16. januara 2017. godine.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporene presude kojom su, navodno, povređena prava i slobode podnosioca garantovane članom 21. [Opšta načela], i članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), kao i članom 6 Evropske konvencije o ljudskim pravima (u daljem tekstu: EKLjP).

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava, članu 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 29. Poslovnika o radu Ustavnog suda (u daljem tekstu: Poslovnik o radu).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 31. marta 2017. godine, podnositac je podneo zahtev Ustavnom суду Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).
6. Dana 7. aprila 2017. godine, predsednica Suda je imenovala sudiju Altaya Suroya za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Almira Rodrigues (predsedavajući), Snezhana Botusharova i Ivan Čukalović.
7. Dana 28. aprila 2017. godine, Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva i kopiju zahteva poslao Vrhovnom суду.
8. Dana 05. jula 2017. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i iznalo Sudu preporuku o neprihvatljivosti.

Pregled činjenica

9. Dana 07. decembra 2010. godine, došlo je do saobraćajnog udesa u kome je podnositac pretrpeo telesne povrede.
10. Podnositac je podneo tužbu Osnovnom суду u Prištini protiv kompanije Osiguranje „Illyria“ (u daljem tekstu: Osiguranje „Illyria“) radi naknade materijalne i nematerijalne štete.
11. Dana 29. januara 2014. godine, tuženo Osiguranje „Illyria“ u odgovoru na tužbu podnosioca nije osporilo zakonsku osnovu tužbenog zahteva, već je predložilo da se doneše prihvatljiva presuda.
12. Dana 25. maja 2014. godine, Osnovni суд doneo je presudu [C. br. 616/11], kojom je delimično prihvatio tužbeni zahtev podnosioca i naložio Osiguranju „Illyria“ da podnosiocu isplati određenu sumu novca kao kompenzaciju za materijalnu i nematerijalnu štetu.

13. U presudi Osnovnog suda stoji: „*Sud, prilikom određivanja visine za svaki oblik nematerijalne i materijalne nadoknade štete, je odlučio uzimajući kao osnovu mišljenje medicinskih veštaka. Shodno tome Sud ocenjuje da presuđeni iznosi predstavljaju realnu i pravičnu nadoknadu sa kojom će tužilac ispuniti svoje potrebe i nadoknaditi oštećena dobra koja inače ne predstavlja absolutnu nadoknadu štete koja mu je prouzrokovana*“.
14. Protiv presude [C. br. 616/11] Osnovnog suda, tuženo Osiguranje „Illyria“ je podnelo žalbu Apelacionom sudu zbog suštinske povrede odredbi parničnog postupka, pogrešnog i nepotpunog utvrđivanja činjeničnog stanja i pogrešne primene materijalnog prava.
15. Dana 14. septembra 2016. godine, Apelacioni sud je doneo presudu [Ac. br. 4270/14] kojom je delimično prihvatio žalbu tužene Osiguranja „Illyria“, čime je umanjio dodeljen iznos kompenzacije za materijalnu i nematerijalnu štetu. U obrazloženju presude Apelacionog suda stoji:

„Apelacioni sud je našao da je prvostepeni sud na pravičan i zakonit način odlučio za ovu pravnu stvar za potvrđeni deo presude, međutim dok je ostali deo presude trebao da se preinači zbog pogrešne primene materijalnog prava...“
16. Zahtev za reviziju Vrhovnom sudu protiv presude Apelacionog suda podneli su istovremeno, podnositac i Osiguranje „Illyria“ i to zbog nepotpunog utvrđivanja činjeničnog stanja i pogrešne primene materijalnog prava.
17. Dana 16. januara 2017. godine, Vrhovni sud je doneo presudu [Rev. br. 358/2016] kojom je zahtev za revizijom podnosioca odbio kao neosnovan, dok je zahtev za revizijom Osiguranja „Illyria“ delimično prihvatio i umanjio novčani iznos za materijalnu kompenzaciju.
18. U obrazloženju presude stoji:

„Predmet rasprave u Vrhovnom sudu bili su revizioni navodi tužioca (podnosioca) prema kome, prilikom smanjenja iznosa nadoknade presuđene od prvostepenog suda, od strane drugostepenog suda, pogrešno je primenjeno materijalno pravo. Međutim Vrhovni sud je našao da su takvi naovodi tužioca neosnovani.“

„Vrhovni sud je delimično prihvatio zahtev za reviziju tužene (Osiguranja „Illyria“) kao osnovan i novčane iznose je smanjio [...] Sud ocenjuje da uzimajući u obzir kriterijume za nadoknadu nematerijalne štete prouzrokovane u saobraćajnoj nesreći kao i dosadašnju sudske praksu, i presuđene iznose od strane drugostepenog suda u ime nadoknade za fizičke bolove, pretrpljeni strah i umanjenje opšte životne aktivnosti, su previsoki i u suprotnosti sa navedenim kriterijumima.“

Navodi podnosioca

19. Podnositac navodi “da je bilo povrede člana 31 Pravo na pravično i nepristrasno sudjenje Ustava Republike Kosovo u vezi sa stavom 1 člana 6

Pravo na pravično suđenje Evropske Konvencije za ljudska prava, kao i člana 21 Opšta načela,... jer je pogrešno utvrđenim činjeničnim stanjem i pogrešnom primenom zakonskih odredba od strane Apelacionog i Vrhovnog suda njemu smanjena novčana kompenzacija.“

20. Podnositac traži od Suda „da proglaši nevažećim presudu Vrhovnog suda Kosova Rev. br. 358/2016 od 16.01.2017. god. i presudu Apelacionog suda Kosova AC. br. 4270/14 od 14.09.2016. godine i da se slučaj vrati na ponovno razmatranje.

Prihvatljivost zahteva

21. Sud prvo ispituje da li je zahtev ispunio uslove prihvatljivosti, koji su utvrđeni Ustavom, propisani Zakonom i dalje predviđeni Poslovnikom o radu.
22. U tom smislu, Sud se poziva na stavove 1 i 7, člana 113. (Jurisdikcija i ovlašćene strane) Ustava koji propisuju:

“1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.

(...)

7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom.”

23. Sud primećuje da je podnositac zahteva ovlašćena strana; zahtev je podnet u skladu sa rokovima propisanim u članu 49. Zakona i podnositac zahteva je iscrpeo sva pravna sredstva.
24. Međutim, Sud se poziva i na član 48. Zakona [Tačnost podneska], koji kaže:

“Podnositac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnositac želi da ospori.”

25. Sud se, dalje, poziva na pravilo 36 (1) d) i (2) b) Poslovnika o radu, koje predviđa:

“(1) Sudu je dozvoljeno da rešava zahtev:

[...]

d) ako je zahtev prima facie opravdan ili nije očigledno neosnovan.

(2) Sudu proglašava zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključi:

[...]

b) da iznete činjenice ni na koji način ne opravdavaju tvrdnju o kršenju osnovnih prava“.

26. U suštini, Sud primećuje da podnositelj smatra da su sudovi povredili njegova prava iz člana 31. Ustava u vezi sa članom 6 EKLjP, jer su u svojim odlukama pogrešno utvrdili činjenično stanje i pogrešno primenili materijalno pravo, što je uticalo na umanjenje novčanog iznosa kompenzacije za materijalnu i nematerijalnu štetu na koju on smatra da ima prava u onom obliku koja mu je dodeljena odlukom Osnovnog suda.
27. U tom smislu, Sud ponavlja da je Evropski sud za ljudska prava (u daljem tekstu: ESLjP) utvrdio „da je uloga redovnih sudova da tumače i premenjuju pravila procesno- materijalnog prava (vidi: *mutatis mutandis*, *García Ruiz protiv Španije* [VV], br. 30544/96, paragraf 28, Evropski sud za ljudska prava [ESLjP] 1999-I).“
28. Sud, takođe, ponavlja da je potpuno utvrđivanje činjeničnog stanja u punoj nadležnosti redovnih sudova i da je uloga Ustavnog suda samo da obezbedi poštovanje prava garantovanih Ustavom i drugim pravnim instrumentima i stoga, ne može da deluje kao sud “četvrte instance”(vidi: ESLjP, slučaj *Akdivar protiv Turske*, br. 21893/93, od 16. septembra 1996. godine, paragraf 65; vidi takođe: *mutatis mutandis* Ustavni sud: slučaj KI86/11, podnositelj zahteva: *Milaim Berisha*, od 5. aprila 2012. godine).
29. Na osnovu toga, Sud nalazi da navodi podnositelja o pogrešnoj primeni i nedoslednoj interpretaciji relevantnih zakonskih odredbi, kao i navodi o pogrešnom utvrđenom činjeničnom stanju koje su, navodno, počinili redovni sudovi pokrećući pitanja koja spadaju u delokrug redovnih sudova (zakonitost), a ne u domen Ustavnog suda (ustavnost).
30. Zadatak Ustavnog suda je da ispita da li su, eventualno, povređena ili zanemarena ustavna prava (*pravo na pravično suđenje*, *pravo na pristup sudu*, *pravo na delotvoran pravni lek i dr.*), te da li je primena zakona bila, eventualno, proizvoljna ili diskriminatorna.
31. Ovaj Sud će se, dakle, izuzetno upustiti u ispitivanje načina na koji su nadležni sudovi utvrđivali činjenice i na tako utvrđene činjenice primenili pozitivno-pravne propise, kada je očigledno da je u određenom postupku došlo do proizvoljnog postupanja redovnog suda, kako u postupku utvrđivanja činjenica, tako i u postupku primene relevantnih pozitivno-pravnih propisa.
32. Međutim, Sud primećuje da je podnositelj u zahtevu Sudu pokrenuo ista pitanja koja se odnose na procesne propuste koje je, navodno, načinio Apelacioni sud prilikom odlučivanja po žalbi tuženog, odnosno Osiguranja „Illyria“.
33. S tim u vezi, Sud zapaža da je identične prigovore podnositelj izneo i pred Vrhovnim sudom, koji se u presudi [Rev. br. 358/2016] iscrpno njima bavio, pri čemu je i ocenio te navode kao neutemeljene, uz obrazloženje koje se ovom Sudu ne čini proizvoljnim.

34. Štaviše, Sud zapaža da je Vrhovni sud takođe ispitao i ostale navode koji su se odnosili na nepravilno utvrđeno činjenično stanje, a što je po navodima podnosioca „*uticalo na Apelacioni sud da umanji novčani iznos kompenzacije*“. Međutim, i te navode je Vrhovni sud našao neosnovanim.
35. Dalje, Sud ne nalazi proizvoljnim ni presudu [Rev. br. 358/2016] Vrhovnog suda i to iz razloga što je Vrhovni sud za sve svoje odluke dao jasna objašnjenja koja imaju zakonsko utemeljenje, kako u pogledu osnove za odbijanje revizionog zahteva podnosioca, tako i u pogledu delimičnog prihvatanja revizionog zahteva tužene.
36. Imajući u vidu navedeno, kao i okolnosti konkretnog predmeta, Sud u obrazloženju osporenih odluka ne vidi bilo kakvu proizvoljnost u primeni materijalnog prava. Takođe, ne može naći elemente koji bi ukazivali na nepravilnost ili arbitarnost u doноšenju osporenih odluka na štetu podnosioca.
37. Shodno tome, Sud smatra da ništa u slučaju predstavljenom od strane podnosioca ne ukazuje da su postupci pred redovnim sudovima bili nepravični ili proizvoljni da bi Ustavni sud bio uveren da je srž prava na pravično i nepristrasno suđenje bila povređena ili da su podnosiocu zahteva uskraćene bilo kakve procesne garancije, što bi dovelo do povrede tog prava prema članu 31. Ustava ili stavu 1 člana 6 EKLjP.
38. Sud smatra da je obaveza podnosioca zahteva da potkrepi svoje ustavne tvrdnje i podnese *prima facie* dokaz koji ukazuje na povredu prava garantovanih Ustavom i EKLjP. Ta ocena je u skladu sa nadležnošću Suda (vidi: slučaj Ustavnog suda br. KI19/14 i KI21/14, podnosioci zahteva: *Tafil Qorri i Mehdi Syla*, od 5. decembra 2013. godine).
39. Međutim, Sud nalazi da podnositelj zahteva nije potkreplio svoju tvrdnju niti je pokazao da je došlo od povrede njegovih prava.
40. Sud dalje smatra da ne može da deluje kao „sud četvrtog stepena“.
41. Dakle, zahtev podnosioca je očigledno neosnovan na ustavnim osnovama i treba da se proglaši neprihvatljivim u skladu sa pravilom 36 (1) d) i (2) b) Poslovnika o radu.

IZ OVIH RAZLOGA

Ustavni sud Kosova u skladu sa članom 47 Zakona i pravilima 36 (1) d) i (2) b) Poslovnika o radu, na zasedanju održanom 5. jula 2017. godine jednoglasno

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev kao neprihvatljiv;
- II. DA DOSTAVI stranama ovu odluku;
- III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u saglasnosti sa članom 20. stavom 4. Zakona i
- IV. Ova odluka stupa na snagu odmah

Sudija izvestilac

Altay Suroy

Predsednica Ustavnog suda

Arta Rama-Hajrizi